

A TENGERPART

NAPILAP.

VII. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1910. február 13.

36. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. | Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. | Egy órára . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 5 fillér.

HIRDETÉSEKET

Kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A tüdővész leküzdése.

Magyarországon körülbelül 75,000 ember hal meg évente tüdővészből és ha e betegség átlagos időtartamát 6 évre tesszük, úgy meg kell állapítanunk, hogy hazánkban majdnem félmillió ember szenved állandóan ezen betegségben. Ez azonban nem jelenti az összes gümőkórosok számát, amely ennél sokkal nagyobb. Kétségtelen ugyanis, hogy az emberek legnagyobb része fertőződik gümöbaccillusokkal, a betegség azonban a legtöbb embernél lappangó állapotban marad és vérszegénységet, idegességet és egész sereg más olyan kóros állapotokat teremt, amelyeket eddig gümőkóros tüneteknek nem is ismertek föl. Ezen klinikai körkép helyes értelmezése, kapcsolatban a specifikus diagnosztikai eljárások elterjedésével, hivatva lesz a gümőkórt lekedzhetőbb stádiumában fölismerni, amikor még e betegség eléggé könnyen és többnyire véglegesen a specifikus kezeléssel meggyógyítható.

Ha a tüdővész eme elterjedésének csupán nemzetgazdasági jelentőségét mérlegeljük is, be kell látnunk, hogy e szörnyű népbetegség minden áron leküzdendő s e cél elérésére a legnagyobb áldozatoktól sem szabad visszariadni.

Lássuk, mi történt e téren nálunk?

Sajnos, azt kell megállapítanunk, hogy a tüdővész leküzdése szempontjából ugyszólván semmi sem történt. Az a pár szanatórium, amelyben évente néhány száz szegénysorsú beteg elhelyezhető, még akkor sem jelentene semmit, ha a szanatórium az odakerült betegeket valóban meg is gyógyítaná. A tüdővész a mostani szanatóriumi rendszerrel még akkor se volna leküzdhető, ha — ami különben is kivihetetlen — az ország összes kezdődő gümőkóros betegeit ezekben internálnák a szokásos 3—4 hónapra, mialatt az otthon maradt erősen fertőző nagybetegek a fertőzést tovább terjesztenék s így a kezdődő esetek százezreit továbbprodukálnák.

Az u. n. tüdőbeteg-gondozó intézetek (dispensaire), melyek újabban divatba jönnek, nem lépik túl a polgári jótékonykodás keretét s így a tüdővész leküzdése szempontjából szintén semmit sem számítanak.

Ha a tüdővész gyökeres kiirtására becsületesen akarunk gondolni, úgy radikális eszközökhöz kell nyulnunk és elsősorban arra a 75 ezer súlyos tüdővészre kell figyelmünket fordítani, akik évente e betegségben meghalnak. Egy-egy ilyen súlyos tüdővész az otthonában családjá és munkatársai körében hónapokon, sőt éveken át állandó forrást képezi új és új fertőzéseknek, amelyek megakadályozására csupán egyetlen mód kínálkozik: a fertőző betegek elkülönítése, kórházba való felvétele.

A legtöbb tüdővész életének utolsó évében többnyire már úgy is munkaképtelen,

hozzátartozóinak terhére van s így nemcsak a beteg ápolása, de a család szempontjából is üdvös és humánus, ha a beteg elhelyezéséről és ellátásáról az állam gondoskodik.

Tekintve, hogy számosaknál a betegség hevenyen folyik le, kiknél csak pár havi kórházi ápolásról lehet szó, továbbá, hogy ezen kórházi izolálás nem okvetlenül szükséges azoknál, kik otthon is a környezet fertőzésének veszélye nélkül elkülöníthetők s egyéb higiénikus követelményeknek (tisztaság, köpöcsésze, stb.) megfelelhetnek, elegendő volna 50.000 tüdővész számára kórházak emelése, ami száz — 500 ágyas — kórháznak felel meg.

Száz ilyen kórház emelése teljesen modern felszereléssel összesen 200 millió költséget jelent, s ha a betegek napi ellátási költségét — ami az államot terheli — napi egy koronára tesszük, akkor évi 18—20 millió korona kiadással terheljük meg az államot, ami évről-évre kisebbednek a tüdővészesek számának csökkenése által. Ezek a kórházak egyszerűen a tüdővész leküzdésének szellemi és közigazgatási központjai gyanánt szolgálnának, amennyiben nem csupán tüdővész-speciálisták kiképzéséről gondoskodnának, hanem a saját tüdővész kerületeikben lévő összes gümőkóros betegeiket nyilvántartanák és a kórházi fölvetelt nem igénylőket gyógyítanák. Mindenesetre a közegészségügy államossítása és az összes egészségügyi köröknek képzett orvosokkal való ellátása e kérdésnek egyik alapföltételét képezi.

A kezdődő esetek ambuláns gyógyításának a specifikus kezelés alapján kell történni, amely egyedül van hivatva e betegséget tartósan és véglegesen meggyógyítani s a tömegkezelés szempontjából szakértő orvosok által a legideálisabban keresztül vihető. Minden nyilvántartott tüdővész összes családtagjai a specifikus kezelésnek, vagyis immunizációnak kötelezőleg kell, hogy alávetessenek.

Ez tehát analógja volna a trachomásosok nyilvántartásának és kötelező gyógyításának.

A további fontos közegészségügyi intézkedés, amely preventív uton hatna s tüdővész-fertőzések ellen, egészséges munkaslakások emelése, amelyhez hasonló intézkedések például Angliában a tüdővész eseteket harmadára szállították le.

A legtöbb tüdővészfertőzés természetesen magában a családban történik. A tüdővész apa vagy anya sorba fertőzi összes gyermekeit, akik kisebbrészen gyermekéveikben, nagyobb részt azonban felnőtt korukban a betegségnek csaknem kivétel nélkül áldozatul esnek. Elsőrangú fontosságú tehát, hogy az állam a tüdővészesek házasságát megakadályozza, avagy a tüdővészesek gyermekeinek születésük után a családból való azonnali eltávolításáról gondoskodik.

Ezek az intézkedések bármily radikálisak is, de teljesen kivihetők, úgy a dolog pénzügyi oldalát, mint a lakosságra oktrojált állami kényszert illetőleg. És kell, hogy az állam erre az utra térjen, mert a tüdővész kiirtása csakis ilyen módon érhető el, de ilyen módokon egy emberöltő alatt elérhető.

UJDONSÁGOK.

— **Zsolt újabb esti levele.** A „Pesti Hirlap” tegnapi számában Porzolt Kálmán ismét foglalkozik a fiumei magyarság helyzetével és szóvá teszi, hogy egy közel 20 év óta Fiumében lakó, 42 korona IV. osztályu kereseti adót fizető magyar magántisztviselőtől a város minden indokolás nélkül megtagadta a községi kötelekbe való felvételt, dacára annak, hogy a fiumei statutumnak az illetőség elnyerésére vonatkozó 11-ik szakasza világosan megmondja, megmondja, hogy:

„Minden magyar állampolgárnak joga van a fiumei községi illetőségbe való felvételre és ezen felvétel az illetőnek meg nem tagadható.”

Mi az eseten nem csodálkozunk, sőt tudunk több hasonló tény, amely világosan bizonyítja, hogy itt Fiumében a városi magistrátus tehát egy hatóság részben titokban részben nyíltan valósággal tervszerű *hadjáratot* folytat a magyarság *mindennemű* érvényesülése ellen és a olaszság roskadozó uralmának fenntartása érdekében a törvénytelenégtől sem riad vissza.

Nagyon rosszul áll az olyan pártnak a szénája, amely a reá nézve kedvező statutumot is kénytelen több helyen felugni, hogy a magyarságot erőszakosan kirekessze a községi ügyekhez való hozzászólásból és csak a kormány türelmét csodáljuk, hogy a mostani állapotokat tűri. Hiszen a közigazgatási bíróság reánk nézve kedvezőtlen döntésétől eltekintve is legalább 2—300 szavazattal van a községi választói lista az autonompárt és az olaszság javára erőszakosan megváltoztatva. Hát már minden meg van itt engedve a magyarság rovására?

— **Személyi hír.** Jekelfalussy Zoltán kamarás, miniszteri tanácsos, a kivándorlási biztosi hivatal vezetője, Fiuméba érkezett. Jekelfalussy megérkezése után azonnal a kivándorlási házba ment, ahol ellenőrzést tartott. A kivándorlási palotában mindent rendben talált.

— **A rappresentanza ülése.** A városi képviselőtestület tegnap esti ülésén Bellen dr. alpolgármester elnökölt. Három kisebb jelentőségű interpelláció után áttértek az ideai városi költségelőirányzat tárgyalására. Hosszabb vita után, amelyben a városi vám múlt évi mérlegének egyes tételeit is vitatták, Martich észrevételt tett négy kisebb tétel ellen. Rudan indítványozza, hogy a városi vámnak a bor, szesz, sör és hus vámolásáról szóló tételét addig ne tárgyalják, míg a vámhivatal nem

adja be részletes mérlegét. Azután Martich a városi mérleg ellen tett észrevételeket, majd Stupicich kérde, hogy a vízvezeték meghosszabbítására miért nem irányozták elő a szükséges összeget. Az ülést a representanték megcsökkenett száma miatt nem folytatják.

— **Elfogott cukortolvajok.** A fiumei ör- és záróintézet Bedec és Kucicich nevű örei tegnapelőtt Mlaccán tetten értek két napszámot, amint egy lezárt waggont feltörtek, abból egy zsák cukrot elemelek és egy közeli üres waggonba dugták. A két tolvaj, névszerint Svete Giovanni és Giacomo Alberti, éppen vissza akart térni a feltört waggonhoz, hogy ruháikat is megtömjék cukorral, midőn a két éjjeli őr lefűlte a jómadarakat és átadta őket az államvasuti raktárfőnökségnek, amely a rendőrségre kísérte a cukortolvajokat.

— **Letartóztatott kivándorlási ügynök.** Az állomás rendőri kirendeltségének feltűnt a trieszti vonat indulása előtt, hogy egy kilenctagu csoport sietve igyekezett helyet foglalni egyik harmadik osztályú kocsiában. A detektívek megállították a vezetőt, aki csakhamar ellenmondásba keveredett majd bevallotta, hogy a svájci buxi kivándorlási iroda megbízottja. A kirendeltség erre a rendőrségre kísérte, ahol Rauch Tamás bródmoravicai titkos kivándorlási ügynököt letartóztatták.

— **Baleset munkaközben.** Tegnap délután a szabadkikötőben könnyen végzetessé válható baleset történt. Bertolli Gyula magyarországi illetőségű napszámos egy vasuti kocsi-ból vaslemezeket rakott ki. Munkaközben egyik súlyos vasdarab oly szerencsétlenül zuhant Bortolli-ra, hogy bal lábát eltörte. A telefonon hívott mentők a megsérült napszámot a kórházba szállították. Állapota súlyos.

— **Az abbaziai betörés.** Az abbaziai ör- és záróintézet Pinder nevű éjjeli őrt, kit az abbaziai Villa Renée-ben történt betörésért gyanuba fogtak és mivel magyar ember, mindjárt le is tartóztatták, tegnap a voloscai ügyészség rendelkezése szabadon kellett bocsátani, mivel csak az a bizonyíték merült fel ellene, hogy a betörés idejében, kötelességének teljesítése közben, a villa közelében járt.

— **Ujabb vasuti és kikötői munkálatok.** A fiumei pályaudvar kiegészítő részét képező Brajdica farakhely kiszélesítési munkáinak kivételét a december 14-iki árlejts alapján 2,420.381-80 kor.-ért, a Brajdica medrének kotrását pedig 76003-55 kor.-ért Dávid János és fia (Budapest), Hering Artur (Fiume) és Popper Zsigmond (Budapest) társvállalkozókra bízta a kereskedelemügyi miniszter.

— **Kivándorlás Trieszten át.** Egy most közzétett kivándorlási statisztika szerint januárban Triesztlől Észak-Amerikába 1292, Dél-Amerikába pedig 235, összesen 1547 kivándorló vándorolt ki. A múlt évi kivándorlással szemben tehát csökkenés mutatkozik, mert a múlt évi januárban 1788 kivándorló hagyta el Triesztet.

— **A repülőgép.** A fiumei természettudományi kör meghívására ma, szombaton este 7 órakor a városi polgári fiúiskola disztermében (Via Ciotta 5.) Schicht Ferenc dr. tanár felolvasást és előadást tart „A repüléstechnika alapelvei és fejlődése. III. A repülőgép” címmel, amelyre a tagok által bevezetett vendégek is szívesen láttak. Az előadást vetített képek kísérik.

— **A hatalom egy szegény asszony ellen.** A színváltójai főszolgabírósg távirati, majd írásbeli megkeresést intézett a fiumei rendőrséghez, hogy Petrik Jánosné, született Krisán Mária remetemezői napszámosasszonyt, aki Amerikába akar kivándorolni, tartóztassa le. A leartóztatás nem csekélyebb okért, mint hetven korona husz fillérért történt, amelylyel a szegény asszony városi kórházi ápolási díj fejében adós maradt. Az adósság miatt a főszolgabírósg már árverést is kért Petrikné ellen, ő azonban csekély ingatlanát eladta s Amerikába akart utazni, hogy a tubuzgó főszolgabírósg zaklatásaitól megszabadulhasson. A fiumei rendőrség, mit tehetett egyebet, leartóztatta az asszonyt s erről a főszolgabírósgot értesítette.

— **Szerelmi ajánlat késeleléssel.** Kovacich Mátys 21 éves sziszeki illetőségű suhanc tegnap este megismerkedett az utcán egy

Giuricich István nevű egyénnel s valami ürügygel a Deltára csalta. Itt azután erkölcsstelen ajánlatokat tett neki, mire Giuricich segítségért kezdett kiabálni. Kovacich ekkor kést rántott s megfenyegette vele Giuricichet, akivel dulakodni kezdett és a késsel egy-két kisebb szurást is ejtett rajta, közben lehuzta az ujjáról az aranygyűrűjét s azután elmenekült. Giuricich az esetet bejelentette a susáki rendőrségnek, amely a támadót csakhamar letartóztatta.

— **A hajófenékebe zuhant.** Kahelich Kozmo tizenhét éves podvezicai illetőségű hajóasztalos ma reggel a molo lungo mellett horgonyzó Duna gőzösön dolgozott. Tíz óra felé a hajó hátsó részén levő hármasszámú raktárt akarta bezárni, amikor hirtelen elcsuszott s a mély hajófenékebe zuhant. A szerencsétlen munkás bal kezét eltörte s azonkívül beíró sérüléseket is szenvedett. A telefonon odahívott mentők Kahelichot a kórházba vitték, ahol az orvosok megállapították, hogy állapota életveszedelmes. A balesetért senkit sem terhel felelősség.

— **Pincéreközvetítő.** A kávéházi, vendéglői pincérek tegnap értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy érdekeik megvédése céljából ingyenes helyközvetítő intézetet létesítsenek. Mielőtt az alapszabályokat elkészítik, a közvetítőt bejelentik a hatóságnak is.

— **Védőerdősítés.** Annakidején közöltük, hogy a Recsina melletti erdősség gazdasági terveit a földművelésügyi miniszteriumhoz küldötték fel jóváhagyásra. Most érkezett meg a kormányzóshoz a miniszterium jóváhagyása. Említésre méltó, hogy az erdőtulajdonosok belátták a védőerdősítés előnyeit s ezért, noha a hihasználás feltételekhez van kötve, megígérték, hogy a szükséges intézkedéseknek alávetik magukat.

— **Vetőmag beszerzése.** Mint értesülünk, új termésű lucernából az idén közel sincs annyi, a mennyi szükséges. Sok felől fognak azért olyat ajánlani, mely régi maggal és értéktelen Turkesztánival lesz keverve. Répamagból a szükségletnek alig termett egy harmad része. Hogy mi mindent fognak megpróbálni csiraképes, fajazonos répamag gyanánt eladni a gazdáknak, arról sokat lehetne írni. Ily körülmények között óriási fontossága van a védekezésnek, mely első sorban abból áll, hogy ne induljanak a látszólagos alacsony árak után, hanem ügyeljenek az áru minőségére. Ugyanis a magas árak minden esetre arra készítetnek egyes magelárusítókat, hogy régi, csiraképtelen mag hozzákeverésével alacsonyabbra szállítsák le az árt s így természetesen az értéket is, miáltal olcsóbb árakat szabhatnak. Ezért ajánljuk, hogy gazdáink az idén a legmesszebbmenő garanciát kössék ki úgy gazdasági, mint kerti magvak bevásárlásánál s különösen a külföldi cégektől követeljék, hogy szavatoljanak a magyar mezőrendőrségi törvények szerint, különben nem lehet tőlük kártérítést kapni. Hogy azonban eleje vétessék a sok kellemetlenségnek és súlyos károknak, legajánlatosabb hazai céget igénybe venni mint p. o. a közkedvelt Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedését Budapesten, mely cég becsületben áll fenn már 36 éve és különben is be van igazolva, hogy a Mauthner-féle magvak a legjobb- és azokban még soha senki sem csalatkozott.

— **A Carmania Fiumében.** A Cunard hajóstársaság Carmania turbinás gőzöse Alexandriából ma délután érkezett kikötőnkbe. A hatalmas gőzös Newyorkból számos visszavándorlót hozott.

— **Torpedóhajók a kikötőben.** A magyar-osztrák haditengerészet I. számú torpedóhajója, amely tegnap délután érkezett ide, ma reggel már elindult.

A haditengerészet „Pluto” nevű vontatótorpedóhajója ma reggel érkezett ide Pólából.

— **Magyar cégek megtelepedése Sao-Paoloban.** Paolo állam fővárosában, Sao-Paoloban sok jelentékeny cég van s ezek között nincsen csak egy magyar. Pedig ameddig magyar cég itt meg nem telepszik, amelyet törekvéseiben hazafias érzés is vezérel, alig lehet arra gondolni, hogy exportcikkeink megtalálják ide az utjukat. A magyar export magyar cégek hiányában csak egész különleges cikke fog szorítkozhatni, melyek a következők: maláta, komló, hajlított fabutor, gablonczi áru stb. Lesz

még exportunk üveg- és porcellánárunkban, papírfélékben, fehérneműben, italneműekben és acélban is, de csak nagyon szerény méretekben, az egész csak abban a mértékben, amint a német iparnak kegye engedi, egészben a német export adaléka. Az export jelen módja, kerete és viszonyai sehogysem megfelelők. Hisz ha másért nem, hát azért is nagyobb súlyt kellene fektetni az ide irányuló exportra, hogy hazai hajózási vállalatainknak több legyen a fuvarozni valójuk. Hisz a közvetlen hajózási rendszeresítésének épp az volna az igazi rendeltetésük, hogy ápolják a direkt exportot és fejlessék a közvetlen importot. Nincs kétség abban, hogy egy szilárd alapon álló és rendszeres munkásságot kifejtő import vállalatnak itt Sao-Paoloban sok üdvös eredménye volna a hazai érdekek szempontjából. Ez a vállalat sok olyan termékünkre reá terelné a figyelmet, mely az itteni fogyasztás előtt egyelőre még teljesen ismeretlen.

Sao-Paolo állam közgazdasága nincsen még túl az évek óta tartó válságon. S ha a konzulátus ennek dacára mégis kötelességének tartotta a magyar cégek letelepedésének szükségére ismételtlen is reá terelni a hazai közők figyelmét, onnét van, mert úgy látja, hogy a brazil állam közgazdaságában forduló pont-hoz ért a fejlődés, hogy jobb idők várhatók s mert azt szeretné, hogy a viszonyok javulásával elérhető szezonból kivegy a részét a magyar ipar is.

— **Kávétolvaj.** A puntofrancoi rendőri kirendeltség letartóztatta Skok György fiumei illetőségű napszámot, mert a Bagdad német gőzös raktárából kávét akart lopni.

— **Az önértékes gépész.** A Caffé Eden éjjeli mulatóhelyen ma éjjel nagy botrányt csapott Frischmann Ferenc, az Adria hajóstársaság gépésze. Frischmann ugyanis, mikor a fizetésre került a sor, megtagadta számlájának kifizetését. Minthogy az ingyenes vendég ráadásul még botrányt is csinált, a kávé rendőrt hívott. Csakhamar két deketív jött a kávéházba, akik eleinte barátságos uton akarták elintézni az ügyet. Frischmann azonban önértékesen kijelentette, hogy ő nem ismer deketívet s hogy szavainak nagyobb súlyt kölcsönözzön, megragadta Stilinovich detektív nyakát, megrázta s elszakította a gallérját is. A detektívek most már egy rendőr segítségével bekísérték a dühöngő gépészt a rendőrségre, ahol letartóztatták. A rendőrség a kihallgatások befejezése után átteszi az iratokat az ügyészséghez. Frischmann gépészt hatóság elleni erőszak büntetése miatt vonják felelősségre.

— **Kirándulások a tengeren.** Vasárnap, folyó hó 13-án, kedvező idő esetén, az Ungaró-Croata a következő kirándulásokat rendezi:

Abbaziába a „Stefánia” és a „Szamos” szalon-gőzöskkel d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12-kor, délután 2, 3, 4, 5, 6 és 7-kor. Utolsó járat Abbaziából Fiuméba 7 órakor este. Menetár oda és vissza személyenként 1.20 korona.

Fiuméből Abbaziába a „Dráva” gőzössel omnibus vonal. Indulás Fiuméből d. e. 9.30 és 11.30 órakor, továbbá d. u. 1.30 és 4.30 órakor.

Abbaziából Fiuméba d. e. 10.30 órakor d. u. 12.30, 2.30 és 5.30 órakor. Menetár személyenként 20 fillér. Ezen gőzösré érvényes jegyek csak a gőzhajón kaphatók.

Ika és Lovranába a „Sava” gőzössel d. u. 2.30 órakor menet Volosca, Abbazia és Ika érintésével. Indulás Lovranából este 5 órakor és Ikából este 5.30 órakor, Abbaziából 5.50-kor. Menetár oda és vissza 80 fillér személyenként.

— **A kikötőből.** Február 12. Értkezett: „Jadran” osztrák gőzös Triesztlől 20 tonna vegyes áruval; „Carolina” osztrák gőzös Triesztlől üresen.

Indult: „San Severo” olasz gőzös Tunisba 616 tonna fával; „Ivo Cosulich” osztrák gőzös Velencébe 210 tonna fával.

Távirat ◀▶ Telefon

Khuen gróf Bécsben.

BÉCS, febr. 12. Khuen-Héderváry miniszterelnök ma reggel Bécsbe érkezett s a magyar házból szállott meg. Valószínű a mai lapoknak az a híre, hogy a miniszterelnök ma kihallga-

Ha az ember kissé gondolkodik a dolgon,

könnyen kitalálja, miét tesz Fay valódi szódai ásványpasztillája minden meghülésnél olyan jó szolgálatot: a pasztillákban a legkövetesebb alakban megvan a híres szódai gyógyítóforrások vizének minden alkotórésze, természetes tehát, hogy éppen úgy hatnak, mint a forrásvíz maga, csak hogy gyorsabban. Hogy a pasztilla sója a gyomorra is jó hatást tesz, az csak kellemszerű mellesleg haszon. Fay valódi szódai pasztillái minden idevágó üzletben kaphatók. Egy doboz ára 1. 25 korona.

Főképviselet Magyarország-Ausztria részére W. Th. Güntzert cs. és kir. udvari szállító Wien, IV/1. Grosse Neugasse 17.

táson jelenik meg a királynál. Khuen gróf audienciája egyelőre nincs tervbe véve. Hédeváry gróf bécsi útjának egyetlen célja, hogy résztvegyen az Aehrenthal gróf külügyminiszter elnöklésével megtartandó közös minisztertanácson.

A közös minisztertanács.

BÉCS, febr. 12. A magyar miniszterelnök ma délelőtt meglátogatta Burrián közös pénzügyminisztert, a kivel hosszasan tárgyalt, majd résztvett az Aehrenthal gróf külügyminiszter elnöklésével megtartott közös minisztertanácson. A tanácskozáson Hédeváry magyar s Bienerth osztrák miniszterelnök vett részt. Khuen ma delután már Budapestre utazott.

Kossuthék s Justhék nem kooperálnak.

BUDAPEST, febr. 12. Prónay Dezső báró, ma délelőtt fogadta egyik délből megjelenő újság munkatársát, akinek a két függetlenségi párttal kooperáció céljából folytatott tárgyalásairól nyilatkozott. Elmondotta a báró, hogy a két pártközi ellentétek egyelőre még nem simultak el teljesen. Nagy baj, hogy egy harmadik személy, akit nem akar megnevezni s aki a függetlenségi pártokon kívül áll, ellensúlyozni akarja Prónay törekvéseit, sőt valószínűleg már meg hiúsította. Prónay azért továbbra is folytatja kísérleteit, mert nincs kizárva, hogy a választási kooperációt sikerül neki létrehozni.

Reaktivált főispán.

BUDAPEST, febr. 11. A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy zalai főispánnak Urbán Iván szabadelvűpárti volt aradi főispánt nevezik ki.

Akik kisiklást akartak látni.

ABAUJSZÁNTÓ, febr. 12. Duhaj paraszt legények ma éretlen tréfából vasuti talpfákat raktak a sinekre, hogy a kisiklásban gyönyörködjenek. Egy személyvonat ki is siklott, szerencsére azonban nagyobb baj nem történt. A legényeket letartóztatták.

A Haverda per tárgyalása.

SZEGED, febr. 12. A Haverda per mai folytatásának tárgyalásának megnyitása után az elnök bemutatja a Popper hamisítási és hamis esküjére vonatkozó ügyiratokat. Az elnök szerint a szegedi bíróság most már abban a helyzetben van, hogy dönthet Klein Pál Lipót és Popper meghitelesítése felett. A bíróság úgy döntött, hogy Kleint megesküti, Poppertől azonban nem veszik ki az esküt.

Megcáfolt kilépés és csatlakozás.

TEMESVÁR, febr. 12. Sztojanovics Iván báró ma megcáfolja a lapok azon hírét, mintha az alkotmánypártból kilépett s a Justh csoporthoz csatlakozott volna.

Kis lányok megrontója.

BUDAPEST, febr. 12. A székesfővárosi főkapitányság ma letartóztatta Balla Kálmán budapesti pékmestert, mert erkölestelen megrontóletet követett el kis lányok ellen.

A cár és Edvard király.

LONDON, febr. 12. A Daily Chronicle-nak táviratozzák Helsingforsból, hogy a cár a nyáron találkozni fog Edvard királylyal. A találkozás minden valószínűség szerint Pittkanski finn tengerőrből fog végbemenni.

A cár inkognitóban.

BERLIN, febr. 12. Pétervárról táviratozzák: A cár tegnap délután a fővárosba jött és az Anicskow-palotába ment, átöltözködött és nyitott kocsin, majd később gyalog minden kíséret nélkül végigsétált a Newski-Prospekton. Még titkosrendőrök sem követték a cárt, aki pompás színben volt és meglátszott rajta, hogy jókedvű. Senki sem ismerte fel testőrzeredesi ruhában a cárt és neki jól esett, hogy a járőrök nem üdvözölték. Mulatott ezen és arrafelé sétált, ahol legjobb ember járkált. Végül újból kocsiba ült és a palotába hajtatott. Pétervárról általános szóbeszéd tárgya a cárnak ez a sétája.

Hajókatasztrófa.

PALMA (Baleari), febr. 12. A „General Chanzy“ francia oceánjáró a Maiorca sziget keleti oldalán zátonyra jutott. A gőzösön százharmincnégy személy tartózkodott, kik közül csak egy menekült meg. A gőzös, mely délután egy órakor indult Marseilleből Algibe, teljes gőzzel haladt, mikor a vihar a sziklákhöz vágta. A megmenekült utas Rodol Marcell vámtiszt, akit a kózházba vittek, de a katasztrófáról csak összefüggéstelen, homályos részleteket tud elmondani.

PALMA, febr. 12. A tengeren hullák uszkálnak, melyeket a dühöngő vihar miatt nem lehet kifogni. A „General Chanzy“ gőzösön 223 postacsomag és egyéb küldemény volt. A gőzösön több híres orvos, művész, lelkész, sok asszony és gyermek tartózkodott, kik mind odavesztek.

Bőrbajokat,

bőrkiütéseket, daganatokat és sebeket, amelyek **vérszegénységből** erednek és nem akarnak gyógyulni, a

Scott-féle Emulsió

szüntet meg legjobban. A legtisztább alkotórészek, amelyek izletes módon könnyen emészthető krémmé egyesítettek a kiváló **SCOTT-féle eljárás** által, a

SCOTT-féle EMULSIÓ-t

a legkiválóbbá tették és kétségbevonhatatlan hírnevet biztosítottak számára e bajoknál.

A **SCOTT-féle EMULSIÓ** a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelmeztetni.

! Világ csodája !

Fogmentő esszencia

a legjobban bevált fogápoló szer. **Megóvja a fogak romlását, porlását és lazulását. Meggátolja a fogkő lerakódást. Kitűnően fehériti a fogat, a fogfájást megszünteti egy perc alatt.**
Naponta százakra menő utánrendelések és haláiratok érkeznek a feltalálóhoz. Jövőhagyatva orvosok, egészségtan-tanárok és fogorvosok által. — Használati utasítás minden üvegen.

Ara üvegenként 1.50-4.- kor-ig.

Készítő: **SZÁRAZ GYULA**, vegyész
NAGYPELESKE, Szatmármegye.

Állandóan kapható: CSIZMÁS D. fiumei első magyar fodrásznál
Via Adamich 2.

Csak rövid ideig! A Hungária-szálloda 6. sz. szobában Margianna de Thebes

világhírű gondolatolvasónő, aki mindenkinek megmondja a múlt, jelen és jövő sorsát. Margiannát nem szabad a többi jóslókkal és kártyavetőkkel összetéveszteni, mert Margianna kötelezi magát mindenkinek 200 koronát fizetni, aki művészetét utánozza. A n. é. közönség rendelkezésére áll naponta d. e. 9 órától este 9 óráig.

Cimirók

állandó foglalkozásra kerestetnek. Cim a kiadóhivatalban.

ifj. Latcovich János

FIUME, Kossuth Lajos u. 2.

TELEFON száma 994.

Legolcsóbb női- és férfi divat-áruház. Mennyasszonyi kelen-gyék. Legfinomabb és legdivatosabb gallérok és kezelők, sétapálcák, nap- és esernyők, bőr- és cérnakeztyük. Női övekben nagy választék. Színes és :- fehér ingek óriási raktára. :-

Nyakkendők ingyen.

Lederer penzio Abbazia.

Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

EXTRA-DRUG-REIZIASFURDŐ REIZIASI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ GYÓGYÍT

Vese- és hólyagbajoknál, a vemedence idült hurutjainá huygk- és fővény képződésnél, a légutak és a kiváztós szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult. Orvosiilag ajánlva. Fiumel főraktár FRANC JECHEL, cégnél.

Varieté Hotel Susak

Estéknként elsőrendű művészi erők fellépte.

Harry quartett ének és tánc,
Horváth nővérek női kettős,
Erika quintett ének és táncz,
Duo, Charles zenebohócok,
Sylvant Emy bécsi szubrett,
Niedlich Irma énekesnő,
Horváth Emilia táncosnő,
Nichette Ottilia táncosnő,
Kemény Ilona magyar szubrett,
Angeli Rina miniatűr táncosnő,
Trio Charles tornázók.

Végül kitűnő bohózat:

Serenissimus a Varietében.

Kezdeté 9 órakor.

Belépti díj 1 kor.

Magyar gép- és gyorsíró

helybeli vállalatnál azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok az eddigi működés megjelölésével „TARTÓS“ jelígre e lap kiadóhivatalához kéretnek.

Butorozott szoba
(villanynyal és fürdőszobával) I. emeleten
kiadó. Cim a kiadóban.

**VARIETÉ
ORIENTALE**
Fiume, Via Lavatoio
(Uj Kucich-ház)

Tíz kiváló művészi erőből
összeállított műsor.
Elsőrendű magyar énekesnők.
Kezdet 9 órakor. Belépti díj 1 korona.
Tulajdonos: Pesaro Vittorio.

Fizetéses gyakornok vagy
fiatal komptoirista
helybeli irodába azonnal felvétetik.
Cim a kiadóban.

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápary, az Adria palota mellett.
Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.
Közvetlen termelőktől beszerelt magy-
ar borok. Kitűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság
találkozó helye. Elegáns vendégszobák
tengeri kilátással kaphatók.

Telef. 11-49 Tulajdonos: **LIBERMANN IZSO**

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.
HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.
Fiumei főraktáros: Georgievic S.
cipőkereskedő, CORSO.

Kitűnő hangverseny-zongora

elköltözés miatt igen olcsón eladó.
Via del Pino 6, IV. em., balra.

Dr. KRAUSZ ÖDÖN

rendelőjét

CORSO 22 sz. házba helyezte át.

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül legfőbb vágya,
hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elér-
hesse, megragad minden alkalmat és a legképte-
nebb dolgokkal keneti arcát. — A legtöbb esetben
saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem
lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi
arcbőrét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás
kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Gutori
Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Crème-jé-
vel elért (különösen Francia-és Németországban)
sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, árta-
lmatlan és az arc minden tisztatlansága (szepelő,
májfolt, kiütések stb.) ellen páratlan és csodálatosan
ható szert utánozzák Természetes, hogy ez senki-
nek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének
titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és ké-
szítő s épen azért, mert a titkot soha senkire nem
bizta, hanem minden egyes készítményt maga állít
elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak kidol-
gozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtöni és
biztos. Óvakodjunk tehát arcunkat mindeffélevel ke-
negetni és használjunk oly szert, melyet angol ame-
rikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint
egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépítésére
és a szépség megőrzésére. Ez a világhírű szépítő-
szer a Földes-féle Margit-Crème, mely már 4-5 napi
használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltün-
tetni a szepelőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrátka-
tesszert, arc- és kézvröszöket. Az arc ideális szép
üde és ifju lesz s amellet a Margit-Crème teljesen
ártalmatlan.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona,
Margit-szappan 70 fillér és Margit poudert (fehér
rózsa és crème színben) 1 korona 20 fillér. Ezen sze-
rek mindegyike külön is használható. A Földes-féle
Margit-Crème kapható a világ minden nagyobb gyógy-
szertárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék
egyenesen a készítőnek így címezve írni: Földes Ke-
lemen gyógyszerész, Arad. Kapható Fiumében:
Babić Hinkó, Catti György, Ernesto Benco drog.
Prodám Johan, Jechel Francesco drog., dr. Mizzan
Adorján, Pavacich Fratelli dr. gyógyszerárakban.

FLORIÁN KÁVÉHÁZ VELENCE Szt. Márkus-tér.

Elsőrendű kávéház. Az idegenek
találkozó helye.

Kitűnő fagyalt alla napoletana.
Tea, kávé, csokoládé, cukrászsüte-
mények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

QUADRI KÁVÉHÁZ VELENCE, Szt. Márkus-tér.

Csokoládé, tea, cukrászdai
frissítő italok, likörök és finom
borok.

A Velencét látogató magya-
rok találkozó helye.

Anatomie de Paris! a Scogliettón

Fiume és környékének n. é. hölgyközönségét tisztelettel
értesítjük, hogy kedden és pénteken intézetünk

csak hölgyeknek

van nyitva és pedig reggel 9 órától este 6 óráig.
Számos látogatást kér **az IGAZGATÓSÁG.**

UJDONSÁG!

I. fiumei fényképészeti műintézet

Via del Pino 8. (a Giardino pubblico közelében).
Naponta este 8 óráig (előzetes értesítés esetén később
is) felvételek villanyvilágítással.

Csakis művészi kivitelű fényképek szállíttatnak.

KASTIANA

Fényképész Műterme

Fiume, Scoglietto-tér.

Az 1909-iki antwerpeni világtál-
lításán nagy aranyéremmel, diszke-
resztel és elismerő oklevéllel kitün-
tetve, a modern fényképészet terén
mindennemű munkáját művészi ki-
vitelére, mint fényképeknek platin-
kivitelben való előállítására, nagytá-
sokra, pastell és aquarell képek,
fényképes levelező lapok készítésére
stb. ajánlkozik.

Gilliam G. - Fiume

Via Alessandrina 4.
Raktár az Adria palotában. Interurb telefon 990.

Akar Ön kitűnő zamatu kávé?

Kérjen mintát a Gilliam-féle Melange-keverékből.

Naponta friss pörkölés. : Kivánatra mindenkinek
egy csésze erős zamatu fekete kávé díjtalanul
áll rendelkezésére. : Naponta frissen érkezett
styriai Poulard, vad, Bialuga-, Orsovai- és Elbe-
caviár, valamint esténként meleg prágai sódar.
:: :: Füstölt Rajnai Lazac. :: ::

OH JAJ!

Megfojt az átkozott
köhögés!

Köhögés, rekedtség
és elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.
Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszerár
Budapest, VI., Váci-körut 17.

Egger-mellpasztillája
csakhamar meggyógyított

Kapható Fiumében: Accurti Károly, Babić Hinkó, Mizzan Adorján Prodám
János, Prodám F. Schindler Adolf gyógytárakban, Rosenkört Gusztáv

HIRDETÉSEK felvétetnek
a kiadóhivatalban.